

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

cem tribus ab ipso desciscerent, 1. Reg. 14. vers. 8. seqq.

Quod si igitur in his tribus B. Mariam sequamur, & amicitiam colamus, ejusmodi opus facimus, quod Deo probatur, & hominibus, Sirac. 25. v. 1.

III. *Trimestrem commorationem.* Manfit enim Maria cum Elisabetha quasi mensibus tribus, & reversa est in domum suam.

Hinc apparet, quàm *grata & accepta* ibi fuerit, secus enim non tam diu perseverasset, sedulitate enim & benevolentia suâ omne fastidium exhaurit.

Aliàs noti sunt triti versiculi:

Post tres sæpè dies vilescit piscis &
hospes,

Ni sale conditus, vel sit specialis amicus.

Verùm B. Maria constanti benevolentia ibi tractata fuit, aliàs tam diu illam ibi non perseverasse, consentaneum est. Sed & procul dubio officii & observantia suâ hospites sibi devinxit, & cognata Elisabetha, quæ ob senectutem & vicinum partum rei familiari minus commodè præesse potuit, fidelem operam præstitit.

Hic virgines inspiciant & probent se, utrum & ipse, si fortè post obitum parentum, hospitio Procuratorum & consanguineorum utantur, labores subeant, & in re familiari administrandâ operam suam iis locent?

Sanè dignum est virginibus, ut officiosi sint, & matri in œconomia manum adjutricem præbeant, id enim quartum præceptum requirit, quod primum est (in alterâ tabulâ) in promissione, ut bene sit illis, & sint longævi super terram, qui illud observare studeant, Exod. 20. v. 12. Eph. 6. v. 1.

Verùm pauca inveniuntur: plurimæ di-

scunt circumire domos, verbosè & curiosè loquentes, quæ non oportet, 1. Tim. 5. v. 13. aut moliendo & comando se, tempus terunt, & laborem cane pejus & angue fugiat. Imprimis si procuratorum & consanguineorum epulis fruuntur, non putant convenire sibi, ut in laboribus adjutrices sint.

Sed meliorem laudem meretur *Rebecca*, quæ licet venustissima esset, & decora nimis, tamen non erubuit hydriam in scapula suâ portare & matri aquam ex fonte apportare, Gen. 24. v. 15. seqq.

Rachel filia Jacobi oves pavit, Gen. 29. v. 6. Quod & filia *Jethro* Sacerdotis Madian fecerunt, Exod. 2. v. 16.

Id Spiritus sanctus his virginibus ad æternam gloriam consignari voluit, ideò matres à juventute eas domus curam habere, docere debent, Tit. 2. v. 4. hoc per necessarium est: Adolefcens enim imbutus, juxta viam suam, etiam cum senuerit, non recedet ab ea, Prov. 22. v. 6.

De Secundo.

TRansibimus nunc ad alteram partem, *Χριστοπροσίαν*, sive notitiam Christi meditaturi. Hic nobis contemplandus proponitur:

1. *Tanquam ventris Maria fructus*, ait enim Elisabeth: Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus ventris tui.

Hoc ipso confirmatur Articulus fidei, quem Apostoli simbolo suo inseruerunt, ubi unanimi consensu profiteamur, quod Christus Servator noster, *conceptus sit de Spiritu sancto, natus ex Mariâ virgine.* Hæc res magni momenti est. Quia enim omne, quicquid ex carne natum, caro est, nec pot-

Cccc

est

est introire regnum cœlorum, Joh. 3. v. 6. Ideo Spiritus sanctus in conceptione Servatoris virtutem suam exeruit, & guttas sanguineas, ex quibus humana Christi natura formanda fuit, in virginali utero Mariæ, ab omni macula carnalis impuritatis sanctificavit, ut Messias sanctus, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus concipi & nasci potuerit, sicut id ad salutem nobis necessarium fuit, Hebr. 7. v. 76.

Interea est & manet ille naturalis verus homo, & ut pueri communicaverunt carni & sanguini: ipse similiter participavit eisdem, Hebr. 2. v. 14. Qui id non credit, seductor est, 2. Joh. ep. v. 7. Rectè proinde Tertullianus. *Totum pondus Christiani nominis, videlicet mors Christi negatur, cum caro Christi negatur.* Nos ex animo lateamur, quod Servator noster non modò verus Deus, sed & verus homo est, *Fructus ventris Mariæ, qui ad liberandum genus humanum non horruit virginis uterum.*

Hoc magnum est mysterium. De conceptione sua ait Job, quod sicut lac mulserit se Deus, & sicut caseum se coagulaverit, Job. 10. v. 10.

Cum Christo quidem singulare quid accidit, quod sine congressu viri, in umbratione Spiritus sancti ex Maria virgine conceptus sit. Verùm quod reliquum est, formatus est ut alius infans. Novem menses in utero materno fuit, ut alius infans, justo quoque tempore in lucem editus est, ut alius puerulus, *omnia in emolumentum nostrum.* Per hoc enim immundam conceptionem & nativitatem nostram sanctificavit, ut non amplius filii iræ, ut naturâ eramus, Ephes. 2. v. 3. sed filii Dei, hæredes Dei & cohæredes Christi simus, Rom. 8. v. 17.

Quando igitur piæ matronæ animadvertunt, quod se Deus benedictione conjugali affecerit, recordari debent, quod & Servator noster fructus ventris Mariæ factus sit, ideoque sibi fructum suum, commendatum habiturus sit. Non enim est voluntas ante patrem, qui in cœlis est, ut pereat unus de pusillis istis, Matth. 18. v. 14.

II. *Tanquam Maria & Elisabetha Dominus.* Illa enim ait: Magnificat anima mea Dominum, & exultavit spiritus meus in Deo salutari meo. Hæc verò adhuc clarius applicationem facit, inquires: Unde hoc mihi, ut veniat mater Domini mei ad me.

Ita noster quoque Dominus est

1. *jure Creationis,* quia nos cum Patre & Spiritu sancto fecit populum, & oves pacis ejus, Psal. 100. v. 3. In principio namq; erat verbum, Joh. 1. v. 1. 3.

2. *jure Redemptionis.* Nos propter peccata fuimus sub potestate tenebrarum, Col. 3. v. 13. Hebr. 2. v. 15. sed Christus pretio nos emit magno, 1. Cor. 6. v. 20. non corruptibili auro & argento: sed pretioso sanguine, quasi agni immaculati, 1. Petr. 1. v. 18. ut iunus peculium ejus, servientes ipsi in iustitiâ & sanctitate, Luc. 1. v. 74.

3. *jure Sanctificationis.* Sicut enim Pater familiâs, quando servum conducit, eî arrham dat: sic & Dominus Spiritum sanctum effudit super Apostolos, Act. 1. v. 4. nosq; adhuc hodie eo signat, in diem redemptionis, Eph. 4. v. 30. ut non modò sciamus cui credamus, sed & certi simus, quod possit depositum nostrum custodire in diem illum, 2. Tim. 1. v. 12. Hinc vocatur ἀρραβὼν τῆς ἀληθοποιίας ἡμεῶν, Ephes. 1. vers. 14.

Hoc nomen majestaticum debetur ei,
eum

cum quoad divinam, tum quoad humanam naturam. Quoad divinam naturam *Dominus natus* est, coessentialis patri & Spiritui sancto, & coequalis in potentiâ, Majestate, & gloriâ. Ipse enim & pater unum sunt, Joh. 10. v. 30. Quoad humanam verò naturam *Dominus est factus*, ut Petrus testis est, Act. 2. v. 36. super omnia enim dominatur, Eph. 1. v. 22. etiam in medio inimicorum suorum, Psal. 110. v. 2.

Quomodo igitur aliàs terrenus Dominus obsequentes sibi servos diligit, & ab injuria tuetur; reliquos verò, qui obstinati sunt, punit & in ira dividit, Luc. 12. v. 42. seqq. Ita nomen hoc in nobis excitare debet:

1. *Confidentiam*. Gentes fremant, Reges terræ adsistant, & Principes consulant simul adversus Dominum, & adversus Christum ejus, Psal. 2. v. 1. 2. Nos à minis eorum minus metuemus, Dominus enim, cui nos servimus, facile ipsis resistet, millia millia ministrant ei, & decies centena millia adsistunt ei, Dan. 7. v. 10. Vindictam ejus omnes creaturæ exequi tenentur, Sir. 40. vers. 37.

2. *Providentiam*, quod si Dominus hic nos à peccato, morte, diabolo & inferno redimere, & in tutelam suam recipere debeat, nostrum erit videre, ut Dominus noster sit, sicut Maria & Elisabethæ in individuo eum sibi applicant. Hoc fit, quando verâ fide eum apprehendimus, & meritum ejus nobis in specie applicamus, dicentes cum Thoma: Dominus meus, & Deus meus, Joh. 10. v. 28. fides enim est *mendicæ manus*, teste Gregorio, quâ Dominum hunc apprehendimus, ad exemplum Jacobi: Non dimittam te, nisi benedixeris

michi, Gen. 32. v. 26. Ita nobis donabit, quod nobis acquisivit, oculi enim ejus respiciunt fidem, Jer. 5. v. 3.

3. *Reverentiam*. Filius enim honorat patrem suum, & servus Dominum suum, Mal. 1. v. 6.

Maria omnia beneficia sibi præstata, non sibi, sed Domino accepta refert. Alia mens filiis hujus seculi est, qui omnia arti & sapientiæ suæ adscribunt, adeoq; reti suo sacrificant, & thymiama adolent lagenæ suæ, Hab. 1. v. 16.

Notum est illud Adriani Papæ: *Trajectum plantavit, Lovanium rigavit, sed Caesar dedit incrementum*. Cui non immerito quidam subscripsit: *Hic Deus nihil fecit*.

Hoc adhuc hodie subiade in mundo fieri amat, ut homines ingrati Domini sui obliviscantur, cum tamen omne datum optimum, & omne bonum perfectum deorsum sit, Jac. 1. v. 17. Joh. 3. v. 27. ideo hanc temeritatem fugiamus oportet, oculos levantes in montes, unde venit nobis auxilium, Psal. 121. v. 1. dicentes cum Davide: Non nobis Domine, non nobis, Psal. 115. vers. 1.

III. *Tanquam infantium sanctificator optimus*. Exemplum habemus in Johanne Baptista, de quo Evangelista memorat, quamprimum vox salutationis Mariæ in auribus Elisabethæ facta est, quod exsultaverit infans in gaudio in utero ejus. *ἐκίτησε* in Græco est, quod est subsaltavit, unde Nazianzenus salutationem hanc *ἐκίτησε* vocat, quæ aliàs pueris in utero latentibus non convenit.

Septuaginta quidem interpretes hanc voce quoque utuntur, in Bibliis Græcanicis de duobus fratribus Jacob & Esau, qui col-

lisi sunt in utero, Gen. 25. v. 22. Verùm magno cum discrimine. Hic enim unus saltem saltat, ibi autem duo colliduntur: ibi significantur duo diversi populi, hic verò uno saltu excipitur ille Dominus, qui duas diversas gentes redunire, & parietem materix solvere debebat, qui dividit eas, Eph. 2. v. 14.

De Davide memoratur, quod *tripudiarerit totis viribus, coram Domino ante arcam fœderis*, cum illa è domo Obed-Edom in civitatem David translata est, 2. Sam. 6. v. 14. Sic & mulieres Israëliticæ choreas *disxerunt*, postquam David Goliathum prostraverat, 1. Sam. 18. v. 6. Sed hic peculiaris saltus indigitur, quem Johannes in utero edidit, *propter præsentiam Domini*, ut Lyra ait, *cujus Prodigium esse debebat*. Adveniente enim corpore, umbra cessare debebat, Col. 2. v. 17.

Quamvis igitur hoc non omnibus infantibus contingat: attamen ex hoc exemplo patet, quod *Deo impossibile non sit, fidem in infantibus operari*, qui adhuc in utero conclusi sunt, si fortè non vivi lucem intueantur, & à Baptismo prohibeantur, quem Christus lavacrum regenerationis instituit, *non enim privatio, sed conventus damnat*. Ideo Christus ait: Qui credit & baptizatur, salvatur, sed in altero Aphorismo baptismus omittitur: Qui verò non credit, condemnabitur, Marc. 16, 16.

Nonne *larro in cruce sine Baptismo juxta promissionem Christi in paradysum translatus est?* Luc. 23, 43.

Quot putatis infantes in V. T. mortuos, ante diem octavum, quo juxta Dei mandatum demum circumcidebantur, Gen. 17. v. 12. Quis verò eosdem damnabit? Potius David de filiolo suo ante

octavum diem defuncto, & incircumciso ait, quod vasurus sit ad eum, hinc constat, quod de salute ejusdem minimè ille dubitaverit, 2. Sam. 12. v. 18, 23.

Huc pertinent *pueruli Hebræorum*, quos Pharaon in aquas mittere & suffocari jussit, Exod. 1. v. 22. Item *pueruli illi, qui in deserto per quadraginta annos nati, & in itinere circumcisi non potuerunt*, quorum sine dubio multi occubuerunt, Jos. 5. v. 5. Confer, 1. Maccab. 1. v. 63. 2. Maccab. 6. vers. 10.

Quodsi igitur infantes Judæorum incircumcisi salvati sunt, licet Deus dixerit: *Masculus, cujus præputii caro circumcisa non fuerit, delebitur*, Gen. 17. v. 14. Nos pari ratione de infantibus Christianorum non baptizatis asseverare poterimus, qui nimirum baptismo ex necessitate privantur, quod hæredes salutis sint, licet Christus ait: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c.* Joh. 3. v. 3.

Deus enim non se, sed nos sacramentis adstrinxit, quin & extraordinariè fidem in infantibus operari potest, nec plasma suum perdere vult, Job. 10. vers. 8. Cum primis, quando *Christiani parentes, quo officii sui sunt, faciunt, & foetum suum, quo à Deo benedicti sunt, fideli precatione Deo commendant, ibi sanè impossibile est, filium tot lacrymarum perire*, ut Ambrosius de Augustino, per preces Matris Monicæ Deo tradito, dixit. Et si Christus fidem bajulorum, qui paralyticum ad eum detulerunt, respexit, Matth. 9. vers. 2. Quidni magis fidem & orationem parentum? Omnia siquidem sanctificantur per orationem, 1. Timoth. 4. vers. 5.

Hoc

Hoc solatio confirmet se ipsi parentes, si forte à Deo hac cruce affligantur, nec dubitent, quin hæredes ex asse liberi sui sint æternæ salutis.

Caveant modo ne destinato consilio vel ex contemptu quicquam in ardua hac re negligant, & tota res erit in vado: quin potius infantes hos suos aliquando læti recuperabunt, ut cum iisdem imperterriti coram tri-

bunali Christi comparere & dicere possint: Ecce, ego & pueri, quos dedit mihi Dominus, Esa. 8. v. 18. & in æternum cum iisdem lætabuntur.

Id quod ita his parentibus concedere dignetur, Deus ter Opt. Max. per & propter Christum, Servatorem & Dominum nostrum, Amen.

* * *

In festo die Jacobi majoris Apostoli.

Evangelium Matth. 20. v. 20. --- 28.

EXORDIUM.

DE Rebecca refertur, quod illa valde sollicita fuerit, de filio suo Jacobo, eumque instruxerit, quomodo Esavum prævenire, ei-que benedictionem patris Isaac, quæ ipsi, velut primogenito conveniret, præripere deberet. Et tanto quidem fervore id egit, ut cum Jacob vereretur patrem fallere, illa dixerit: In me sit maledictio, fili mi, Gen. 27. 6. 13.

Exemplum est materni amoris & sollicitudinis, quale quoque habemus in prælecto Evangelio, hoc tamen cum discrimine, quod Rebecca voluntatem Dei pro fundamento habeat, & recordetur adhuc, quod Deus de gemellis ejus dixerat, cum adhuc prægnans esset, nempe, major serviet minori, Gen. 25. v. 23. Eo respiciens illa, Dei intentionem promovere satagebat, ne fieret, quod Isaac intenderet, sed ut impleretur verbum Domini, de quo manifestam promissionem habebat, quod minor majori præponendus foret.

Ex adverso vero, mater filiorum Zebedæi, locum superiorem sollicitabat in regno Christi terreno, quod falso opinabatur, eum erecturum esse, sine ejus mandato, imo contra voluntatem ejus. Subinde enim jam inculcaverat, filium hominis non venisse ministrari, sed ministrare, & dare animam suam redemptionem pro multis, Matth. 20. v. 28. Unde etiam, cum populus, quem miraculose cibaverat, rapere & Regem se facere vellet, honorem eum non acceptabat: sed fugiebat iterum in montem, ipse solus, Joh. 6. v. 15.

Utrique scæminea infirmitas conspicitur: quamvis enim Rebecca in eo non deliquerit, quod Jacobo, præ Esavo benedictionem paternam procuraverit: attamen modus procedendi iniquus est, potuisset enim alio modo rem instituere, & nihilo minus scopum suum obtinere, manifesta enim lex est: Ne mentiaris, nec decipias proximum tuum, Exod. 10. vers. 16. Mater vero filiorum Zebedæi in hoc aberrat, quod à

Cccc 3

Chri-